

VERKSAMHETSPLAN FÖR MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHETEN

Nämnden för fostran och undervisning i Vasa

fr.o.m. 1.8.2025

Vasa stad

Verksamhetsplan för morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen
fr.o.m. 1.8.2025

En kommun som ordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet ska godkänna en verksamhetsplan för morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i kapitel 8 a i lagen om grundläggande utbildning (628/1998). Planen har utarbetats med beaktande av Utbildningsstyrelsens grunder för morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen 2011 (Ändringar 2025) och de lokala förhållandena.

Verksamhetsplanen för Vasa stads morgon- och eftermiddagsverksamhet inom den grundläggande utbildningen har godkänts i Nämnden för fostran och undervisning 23.4.2025 § 30.

Verksamhetsplanen träder i kraft 1.8.2025.

1. INLEDNING

Vasa stads verksamhetsplan för morgon- och eftermiddagsverksamheten har utarbetats utifrån Utbildningsstyrelsens grunder för morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen och med beaktande av lokala särdrag. Syftet med Vasa stads verksamhetsplan för morgon- och eftermiddagsverksamheten är att förenhetliga verksamheten mellan olika aktörer, öka verksamhetens planmässighet och kvalitet samt fungera som stöd vid kontinuerlig utvärdering och utveckling av verksamheten.

I verksamhetsplanen fastställs verksamhetsidén, målsättningarna, de innehållsmässiga fokusområdena och principerna för ordnandet av verksamheten för Vasa stads morgon- och eftermiddagsverksamhet. Denna verksamhetsplan är i kraft fr.o.m. 1.8.2025.

Planen gäller tills vidare. Vasa stad har möjlighet att göra ändringar eller preciseringar i verksamhetsplanen mitt under verksamhetsperioden om förändringar i verksamheten, lagen eller inom organisationen förutsätter det. Besluten om eventuella ändringar eller preciseringar fattas av en part som har fastställts i stadens instruktioner och verksamhetsstadgor.

2. RIKTLINJER SOM STYR ORDNANDET AV VERKSAMHETEN

Med morgon- och eftermiddagsverksamhet avses ledd verksamhet för elever enligt lagen om grundläggande utbildning som en kommun ansvarar för i sin helhet. Kommunen kan ordna verksamheten själv, skaffa den som köpservice eller ge en serviceproducent understöd för den.

Enligt lagen om grundläggande utbildning beslutar Utbildningsstyrelsen om morgon- och eftermiddagsverksamhetens mål och centrala innehåll genom att fastställa grunder för verksamheten.

Det är frivilligt för kommunerna att anordna morgon- och eftermiddagsverksamhet. Om kommunen anordnar eller skaffar denna verksamhet, ska verksamheten i den omfattning kommunen beslutar erbjudas elever i årskurs 1 och 2 samt fråga om övriga årskurser de elever som avses i 20 c § (beslut om elevspecifika stödåtgärder, träder i kraft 1.8.2025) och 20 i § (träder i kraft 1.8.2026) i lagen om grundläggande utbildning. Eftersom beslut om särskilt stöd ska anpassas till den nya lagstiftningen senast den 31 augusti 2026, är beslut om särskilt stöd fortfarande grund för antagning till morgon- och eftermiddagsverksamhet fram till den 31 augusti 2026. I det fallet beviljas kommunen statsandel för verksamheten.

I Vasa anordnas morgon- och eftermiddagsverksamheten både som egen verksamhet inom den grundläggande utbildningen och som verksamhet understödd av kommunen. De serviceproducenter som i egenskap av samarbetsparter ordnar verksamheten ska iakta bestämmelserna och anvisningarna i Utbildningsstyrelsens grunder för morgon- och eftermiddagsverksamheten 2011 (Ändringar 2025) och i denna verksamhetsplan samt villkoren i det separata avtal som ingåtts med staden.

2.1 Målsättningar för morgon- och eftermiddagsverksamheten

Den samhälleliga utgångspunkten för ordnandet av morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen är att erbjuda barnen en trygg uppväxtmiljö före och efter skoldagen. Verksamheten stöder barnens uppväxt och utveckling, skapar en grund för goda fritidsvanor och -aktiviteter samt hjälper familjerna och skolan i deras fostrande arbete. Med verksamheten strävar man även efter att främja jämlikheten och delaktigheten i samhället samt förhindra marginalisering. I verksamheten sörs det för att omgivningen är trygg och att barnen inte blir föremål för mobbning, trakasserier eller våld.

Morgon- och eftermiddagsverksamhetens uppgift är att främja barnens helhetsmässiga välbefinnande:

- att erbjuda barnen ledd fritidsverksamhet
- att stöda barnens uppväxt och utveckling
- att stöda barnens skolgång och inläring
- att ingripa tidigt och ge social bekräftelse

Morgon- och eftermiddagsverksamheten har en speciell karaktär, eftersom den grundar sig på frivillighet och sker under barnens fritid. I grunderna betonas lek, kreativ verksamhet och betydelsen av positiva upplevelser för barnen. Morgon- och eftermiddagsverksamheten ska för barnen utgöra en sammanhängande och mångsidig helhet som ger möjlighet till social växelverkan, estetiska upplevelser, motion och utevistelse samt glädje och rekreation. Inom verksamheten finns det möjlighet att göra läxorna. Om detta överenskomms mellan barnet, vårdnadshavarna och ledarna. Ledarna kan övervaka läxläsningen, men det är vårdnadshavarna och lärarna som bär ansvaret för genomgången av läxorna och granskningen av uppgifterna.

Fokusområden:

- Lek och samspel

Leken indelas i fri lek och ledda lek- och verksamhetsstunder inomhus och utomhus. Verksamhetsstunderna kan exempelvis bestå av musik- och motionslekar, bollspel och traditionella lekar. Planeringen av de ledda stunderna utgår ifrån barnens behov och intressen. Via leken lär barnen sig det centrala i samspelet: hur kontakten till en annan människa uppstår och hur man upprätthåller den. Verksamhetsenheterna har leksaker och lekredskap, brädspel och redskap för inom- och utomhusspel som barnen får leka och spela med.

- Motion och utevistelse

Motion och utevistelse som främjar barns aktivitet finns starkt med såväl i grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten som i regeringens spetsprojekt. Barnens dagliga motion och utevistelse beaktas i veckoplanen, där det reserveras tid för både självständig och ledd motion. Barnen ska vid varje verksamhetsställe ha möjlighet till minst en timme utevistelse varje dag. Ansvar för den dagliga motionen ligger hos ledarna. Inom morgon- och eftermiddagsverksamheten bör man fästa särskild uppmärksamhet vid de barn som rör på sig mindre, eftersom motion stöder barnets helhetsmässiga välbefinnande och utveckling. Action-idrottsklubben en gång per vecka som leds av ledarna inom morgon- och eftermiddagsverksamheten gör innehållet i den ledda motionen mer mångsidigt och stöder denna verksamhet. Ledarna får utbildning och introduktion i att leda Action-idrottsklubbarna.

- Livsmiljö och hållbar livsstil

Barnet anammar ett hållbart miljöansvar och levnadssätt via olika spel och lekar, genom att respektera naturen och ta vara på gemensamma och egna saker. Den egna verksamhetsmiljön hålls prydlig, och positiva erfarenheter av naturen och näromgivningen erbjuds via utflykter och lek i närmiljön. Inom morgon- och eftermiddagsverksamheten beaktas Vasa stads klimat- och energiprogram. Strävan är att inom verksamheten minska användningen av naturtillgångar genom att återvinna och sortera samt ge namn att fästa uppmärksamhet vid el- och vattenförbrukningen. Vid pyssel gynnas natur- och återvinnings material.

2.2 Verksamhetens omfattning och verksamhetstid

Morgon- och eftermiddagsverksamhet ordnas som gruppverksamhet för elever i åk 1 och 2 samt för elever i övriga årskurser för vilka ett beslut om genomförande av elevspecifikt stöd har fattats eller beslut om särskilt stöd (fram till den 31 augusti 2026).

Barnet och dennes vårdnadshavare har dock ingen subjektiv rätt att få tjänster för morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning. En verksamhetsplats kan beviljas om båda vårdnadshavarna arbetar eller studerar eller om det finns någon annan särskild orsak till behovet. Av särskilda skäl ska en sakkunnig som känner till barnets situation framföra en utredning eller bedömning av behovet. Ett sakkunnigutlåtande om behovet av verksamheten berättigar dock inte till avgiftsfri verksamhet.

Enligt lagen om grundläggande utbildning erbjuds högst 760 timmar morgon- och eftermiddagsverksamhet under ett läsår (i medeltal 4h/dag). Verksamheten ordnas under skoldagar kl. 8.00-16.00. Familjerna kan utnyttja den verksamhetstid som erbjuds enligt egna behov. Om en skoldag infaller på en lördag, ordnas ingen verksamhet.

En förutsättning för att verksamheten ordnas är att minst tio barn per verksamhetsställe har anmälts till verksamheten under ansökningstiden.

Gruppstorleken påverkas av storleken på lokalerna och antalet barn som behöver särskilt stöd. Varje enhet

har en ansvarig ledare.

2.3. Att ansöka till verksamheten

Ansökan till morgon- och eftermiddagsverksamheten görs för ett läsår åt gången. Ansökan görs i första hand elektroniskt via programmet Wilma och i andra hand via pappersansökan. Om ansökan till morgon- och eftermiddagsverksamheten meddelas bland annat på Vasa stads webbsidor. Ansökningstiden är varje år i samband med anmälan till skolan.

På basis av ansökningarna som returnerats inom utsatt tid fattas beslut om följande läsårs grupper inom morgon- och eftermiddagsverksamheten.

Om det inom utsatt tid kommer in fler ansökningar till ett verksamhetsställe än vad det finns platser, prioriteras elever i åk 1 och elever som får elevspecifikt stöd samt de elever i åk 3-9 som omfattas av ett specialomsorgsprogram i enlighet med lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda och det i programmet har fastställts ett behov av morgon- och eftermiddagsvård. Lottdragning kan användas vid val mellan likvärdiga sökande.

Beslut om beviljad eller nekad plats kommer att synas i Wilma före utgången av maj.

Även ansökningar som returnerats efter ansökningstiden beaktas och barnen får komma med om det finns plats i grupperna och övriga verksamhetsförutsättningar tillåter det. Om man så önskar kan man ställa sig i kö för att få en plats. Urvalskriterierna för barn som står i kö är den ordning i vilken anmälningarna inkommer, samt att elever i årskurs 1 och elever som får elevspecifikt stöd har förtur.

Barnet kan börja i en grupp inom morgon- och eftermiddagsverksamheten enligt det beslut som fattats inom den grundläggande utbildningen.

2.4 Verksamhetsavgifter

Kommunen beslutar om månadsavgifterna för morgon- och eftermiddagsverksamheten. Enligt lagen får beloppet för 760 timmar vara högst 160 euro per månad. Verksamhetsavgiften i Vasa är 126 euro/månad enligt ett beslut av nämnden för småbarnsfostran och grundläggande utbildning (11.9.2024 §49). Månadsavgiften tas ut för verksamhet som ordnas i medeltal fyra timmar/skoldag mellan kl. 8.00–16.00. För morgonverksamhet tas ingen separat avgift ut.

Skolornas lov, månadernas längd eller närvarodagar påverkar inte avgiftens storlek. Ingen avgift tas ut för verksamhetsdagarna i juni. Verksamhetsavgiften omfattar handledning, material, ett mellanmål på eftermiddagen, eventuella utflykter och evenemang samt en olycksfallsförsäkring.

Deltagaravgiften tas ut för varje månad som barnet deltar i morgon- och eftermiddagsverksamheten. Hälften av månadsavgiften tas ut om barnet på grund av sjukdom är frånvarande mer än 10 verksamhetsdagar/månad. Om barnet på grund av sjukdom är frånvarande hela kalendermånaden, tas ingen avgift ut. Förutsättningen är att barnet på grund av sin sjukdom inte heller har kunnat delta i den undervisning som ges i skolan.

Om barnet av någon annan orsak inte deltar i verksamheten under hela kalendermånaden, tas halva månadsavgiften ut. Frånvaro ska skriftligen meddelas på förhand till gruppens ansvariga ledare.

Avgifterna som tas ut för eftermiddagsverksamheten är direkt utsökningsbara och överförs till en indrivningsbyrå för indrivning inklusive räntor och indrivningskostnader. Indrivningsbyrån skickar en avgiftsbelagd betalningspåminnelse.

2.4.1 Nedsättning av verksamhetsavgiften

Av grundad anledning kan den månatliga verksamhetsavgiften befrias eller beviljas med 50 % nedsättning om vårdnadshavarens försörjningsförutsättningar eller faktorer förknippade med barnets vård förordar det. Med faktorer förknippade med barnets vård avses att ett beslut om specialomsorg har fattats för barnet och att morgon- och eftermiddagsverksamheten ingår i specialomsorgsprogrammet.

Befrielse från verksamhetsavgiften utifrån försörjningsförutsättningen grundar sig på en utredning av familjens ekonomiska situation. Vid ansökan om avgiftsnedsättning ska familjen lämna in dokument där den ekonomiska situationen framgår. Ansökan gällande avgiften kan behandlas först när barnet har beviljats en plats inom morgon- och/eller eftermiddagsverksamheten.

Avgiften återskänks tidigast i början av den månad då ansökan jämte alla nödvändiga bilagor har inkommit och registrerats inom undervisningssektorn. Befrielse från avgifter kan inte beviljas retroaktivt. Beslutet om befrielse är i kraft högst till slutet av innevarande läsår. Befrielse från avgifter beviljas av serviceplaneraren.

Familjen är skyldig att meddela skriftligt med bilagor om familjens inkomster ändras väsentligt (över 10 %) eller om arbets- eller studiesituationen eller familjens storlek förändras. Om beslutet som gäller fastställande av avgiften har grundat sig på felaktiga uppgifter som klienten eller en representant har gett, kan avgiften korrigeras retroaktivt.

Som familjens inkomster beaktas serviceanvändarens och en i samma hushåll levande persons skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster samt skattefria inkomster. Om barnet t.ex. bor varannan vecka hos båda vårdnadshavarna, beaktas inkomsterna hos dem som bor på den adress som anges för barnet i befolkningsregistret. Den sökande ger med sin underskrift tillstånd till granskning av uppgifterna i ansökan.

Om det i samma familj finns fler än ett barn inom eftermiddagsverksamhet som staden ordnar, är syskonrabatten hälften av full verksamhetsavgift från det första syskonet. Som familjens första barn räknas alltid det yngsta barnet i morgon- och eftermiddagsverksamhet. Då samma familj har fler barn inom verksamheten, fastslås för följande barn en avgift som är högst 50 procent av avgiften för det yngsta barnet. För övriga barn tas en avgift ut som är 20 % av den avgift som fastställts för det yngsta barnet. Syskonrabatten kan beviljas från och med början av den månad, då vårdnadshavarens ansökan om syskonrabatt har mottagits inom den grundläggande utbildningen. Syskonrabatten beviljas för ett läsår åt gången.

2.5 Förbindelse och uppsägning

En plats inom morgon- och eftermiddagsverksamheten beviljas för hela läsåret. Familjen förbinder sig med sin ansökan att betala verksamhetsavgifterna åtminstone till utgången av december.

Om man önskar dra tillbaka sin ansökan eller säga upp en plats som beviljats på våren, ska detta skriftligen meddelas till serviceplaneraren inom stadens grundläggande utbildning på adressen apip@edu.vaasa.fi senast 15.6. Då tillkommer inga kostnader för familjen.

För platser som sägs upp mellan 16.6 och läsårets första dag debiteras halva månadsavgiften för augusti och inga andra avgifter tas ut av familjen.

2.5.1 Uppsägning under pågående verksamhetsperiod

Platsen inom morgon- och eftermiddagsverksamheten sägs upp skriftligen, antingen via Wilma eller med en uppsägningsblankett. Uppsägningsblanketten ska lämnas in till serviceplaneraren inom den grundläggande utbildningen eller till verksamhetsstället för morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Som tidpunkt för uppsägningen räknas det datum när uppsägningen har mottagits (endera av ledaren för morgon- och eftermiddagsverksamheten eller serviceplaneraren inom den grundläggande utbildningen).

Från början av läsåret följs en uppsägningstidtabell, enligt vilken uppsägningen ska ske senast den 15:e innevarande månad för att inte full verksamhetsavgift ska tas ut för följande månad. Om uppsägningen görs efter den 15:e, tas ännu full avgift för följande månad.

Efter uppsägningstiden debiteras halva verksamhetsavgiften för höstterminens resterande månader. Endast flytt från orten, arbetslöshet och familjeledighet berättigar till befrielse från avgiften efter uppsägningsmånaden.

För en icke annullerad plats debiteras 60 €/månad under hela höstterminen.

2.6 Mellanmål, förflyttning och försäkringar

2.6.1. Mellanmål

Ett barn som deltar i morgon- och eftermiddagsverksamhet ska enligt lagen om grundläggande utbildning serveras mellanmål. Mellanmålet ingår i verksamhetsavgiften. Mellanmålen är planerade att vara mångsidiga och omväxlande utifrån nationella näringsrekommendationer. För planeringen och förverkligandet av mellanmålet svarar för stadens egna enheters del TeeSe Botnia Oy Ab. Mellanmålet avnjuts utan brådska med iakttagande av goda seder. Om serviceproducenten själv tillreder mellanmålet, iaktas hälsoinspektörens anvisningar gällande planen för egenkontroll.

2.6.2. Förflyttning och skolskjuts

- Om en elev deltar i både morgon- och eftermiddagsverksamheten, har hen inte rätt till skolskjuts.
- Om en elev endast deltar i morgonverksamheten, har hen rätt till skolskjuts på eftermiddagen.
- Om en elev endast deltar i eftermiddagsverksamheten, har hen rätt till skolskjuts på morgonen.
- Skolskjuts från morgon- och eftermiddagsverksamheten som ordnas av Vasa stad kan vid behov beviljas till skolan eller hem för elever som omfattas av specialomsorgsprogrammet i enlighet med lagen om funktionshinderservice.

(Nämnden för fostran och undervisning 29.1.2025 § 9 Vasa stads principer för anordnande av skolskjuts inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen)

Barnen förflyttar sig till eftermiddagsverksamheten direkt efter skoldagens slut. Om verksamheten inte ordnas i skolans lokaler, får barnen lära sig hur de tar sig dit under de första skoldagarna. Barnen kan lämna gruppen för att delta i skolans klubbar, gå hem eller vänta på vårdnadshavaren efter att verksamheten är slut.

2.6.3. Försäkring

Vasa stad har en frivillig gruppolycksfallsförsäkring som täcker direkta kostnader för olyckor som skett inom morgon- och eftermiddagsverksamheten. Serviceproducenten ska se till att en olycksfallsförsäkring har tecknats för alla barn som deltar i verksamheten. Försäkringen ingår i verksamhetsavgiften.

2.7 Elever som får stöd för lärande och skolgång

Den grundläggande utbildningens uppgift är att ge alla elever likvärdiga möjligheter till framgång och utveckling i sitt lärande. I grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (kapitel 7) föreskrivs om genomförandet av stöd för lärande och skolgång. Utbildningsanordnaren ska säkerställa undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen (Lagen om grundläggande utbildning 20 b § (1090/2024)). I första hand ska gruppsspecifika stödformer erbjudas enligt elevernas behov. Om de gruppsspecifika stödformerna är otillräckliga har eleven rätt att få elevspecifika stödåtgärder. Stöd för lärande och skolgång ordnas för eleven under skoldagen. Morgon- och eftermiddagsverksamheten kan för sin del stödja barnens välbefinnande, utveckling och skolgång och erbjuda barnet en trygg miljö.

Om det är möjligt ordnas morgon- och eftermiddagsverksamhet för barn i behov av stöd i samband med den övriga morgon- och eftermiddagsverksamheten. Verksamheten kan också ordnas i separata grupper om elevernas behov förutsätter det. Elevernas utveckling främjas av att verksamheten i mån av möjlighet ordnas i en grupp med elever i samma ålder.

Det är viktigt att man i skolan ser de möjligheter som morgon- och eftermiddagsverksamheten kan erbjuda då det gäller att stöda elevernas skolgång och lärande. (Utbildningsstyrelsen: Grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten 2011, Ändringar 2025)

Då barn i behov av stöd deltar i morgon- och eftermiddagsverksamheten, är det särskilt viktigt att planera och åskådliggöra verksamheten och tidsanvändningen samt förutse olika situationer. Vid planeringen av arbetsmetoderna och verksamhetsmiljön ska barnets ålder och utvecklingsskede samt individuella behov beaktas.

Verksamheten ska stöda utvecklingen av självkänslan och den egna aktiviteten, den sociala tillväxten samt frigörelsen enligt barnets egna förutsättningar. Barnen uppmuntras att ta egna initiativ och vara aktiva.

Som ledare för barn i behov av särskilt stöd arbetar i första hand ledare som är utbildade för uppgiften. Ledarnas yrkeskompetens i arbetet med barn i behov av stöd stärks bl.a. genom introduktion. Ledarnas arbete stöds också genom konsultation som ges av speciallärare och elevvårdspersonal.

2.8 Verksamhetsenheter

I Vasa ordnas eftermiddagsverksamhet i skolorna och i föreningars egna verksamhetsenheter. Strävan är att ordna morgonverksamhet (kl. 8.00–9.00) enligt behov och möjligheter

Finskspråkig verksamhet:

- Den grundläggande utbildningens egna verksamhetsenheter:
 - Hietalahden koulu (morgon- och eftermiddagsverksamhet)
 - Huutoniemen koulu (morgonverksamhet)
 - Isolahden koulu (morgon- och eftermiddagsverksamhet)
 - Nummen koulu (morgon- och eftermiddagsverksamhet)
 - Onkilahden koulu (morgonverksamhet)
 - Merikaarron koulu (morgon- och eftermiddagsverksamhet)
 - Savilahden yhtenäiskoulu (morgon- och eftermiddagsverksamhet)
 - Suvilahden koulu (morgonverksamhet)
 - Tervajoen koulu (morgon- och eftermiddagsverksamhet)
 - Variskan yhtenäiskoulu (morgonverksamhet)

- Verksamhetsenheter som upprätthålls av privata serviceproducenter:
 - VPS Juniorit ry
 - Isolahden koulu (eftermiddagsverksamhet)
 - Keskuskoulu (eftermiddagsverksamhet)
 - Länsimetsän koulu (eftermiddagsverksamhet)
 - Onkilahden yhtenäiskoulu (eftermiddagsverksamhet)
 - Hietalahden Urheilukeskus (eftermiddagsverksamhet)
 - Variskan yhtenäiskoulu (eftermiddagsverksamhet)
 - Huutoniemen iltu (eftermiddagsverksamhet)
 - Suvituuli (eftermiddagsverksamhet)
 - Vaasan kristillinen koulu (morgon- och eftermiddagsverksamhet)
 - Vaasan Rudolf Steiner -koulu (eftermiddagsverksamhet)

Svenskspråkig verksamhet:

- Verksamhetsenheter som upprätthålls av privata serviceproducenter:
 - Folkhälsan välfärd AB
 - Gerby skola (åk 1) (morgon- och eftermiddagsverksamhet)
 - Haga skola (morgon- och eftermiddagsverksamhet)
 - Sundom skola (morgon- och eftermiddagsverksamhet)
 - Vikinga skola (morgon- och eftermiddagsverksamhet)
 - Vasa Settlementförening
 - Gerby Vestis (åk 2) (morgon- och eftermiddagsverksamhet)
 - Vasa övningskola (eftermiddagsverksamhet)

3. EFTERMIDDAGSVERKSAMHETENS CENTRALA INNEHÅLL

Morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen är verksamhet med en trygg vuxen nära till hands, och består av lek, spel, idrott, musik, konst- och hantverk, läsning, drama och fri samvaro som enheterna självständigt ordnar. För barnen ordnas möjlighet till läsläsning, liksom till vila och avkoppling. Daglig vistelse utomhus ger barnet en naturlig chans till lek och rörelse på egna villkor. Då verksamheten planeras beaktas barnens och vårdnadshavarnas önskemål. Strävan är att uppnå balans mellan ledd verksamhet och egen verksamhet, så att eftermiddagen inte blir för tung.

3.1 Uppgörande av enhetsspecifika verksamhetsplaner

Verksamhetsenheterna inom morgon- och eftermiddagsverksamheten gör upp en egen verksamhetsplan. I verksamhetsplanen ingår uppgifter om bl.a. öppethållningstiderna, ledarna, verksamheten, samarbetet, vikariearrangemangen, barngruppen, arbetsfördelningen, utflykter med barnen och ledarnas deltagande i utbildningar. Säkerhetsaspekter och försiktighet ska beaktas i verksamhetsplanen. Varje enhet ska bekanta sig med säkerhets- och räddningsplanen. Enligt lagen är vården vid olycksfall avgiftsfri och olycksfallen ska dokumenteras (säkerhets- och räddningsplanen).

Innehållsmässigt ska morgon- och eftermiddagsverksamheten bestå av följande helheter:

- etisk utveckling och jämställdhet
- lek och samspel
- motion och utevistelse
- måltider och vila
- kultur och traditioner

- praktiska färdigheter och pyssel
- visuellt, musikaliskt, kroppsligt och verbalt uttryck
- mediekunskap
- vardagssysslor, livsmiljö och hållbar livsstil
- olika teoretiska och praktiska ämnen

Den enhetsspecifika verksamhetsplanen förbinder ledarna till verksamheten och varje ledare deltar i planeringen efter egen förmåga och egna resurser med beaktande av vårdnadshavarnas och barnens delaktighet. Planeringens verksamhetsformer och ansvarsfördelning överenskomms enhetsvis. Planeringen av verksamheten ska indelas i perioder, t.ex. verksamhetsperiod, månad, vecka och stund med beaktande av kalenderårets högtider, årstidsväxlingar, skolans läroplaner och gemensamma tillställningar samt tillgängliga lokaler och redskap. Vårdnadshavarna ska informeras om verksamhetsplanen och verksamhetens innehåll och de enhetsspecifika verksamhetsplanerna ska finnas till påseende vid verksamhetsenheterna.

4. ORGANISERING AV VERKSAMHETEN

Den grundläggande utbildningen svarar för anordnande av morgon- och eftermiddagsverksamheten. Inom den grundläggande utbildningen beslutar man om riktlinjerna för verksamheten och om utvärderingen och utvecklingen samt bereder de ärenden som nämnden fattar beslut om. En serviceplanerare svarar för koordineringen.

4.1 Skolan

Till de delar som morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen ordnas som en del av skolans verksamhet, ska verksamheten antecknas i skolans läsårsplan. Skolan ska också se till att de lokaler och redskap som används inom verksamheten är i ändamålsenligt skick.

4.2 Arbets- och ansvarsfördelning med serviceproducenterna

Vasa stad

- ingår årligen ett avtal med serviceproducenterna om anordnade av verksamheten,
- samlar in uppgifter till Utbildningsstyrelsen för statsandelar,
- informerar vårdnadshavarna om inledandet av den lagstadgade verksamheten och
- ordnar en introduktionsutbildning för ledarna innan verksamhetsperioden börjar.

Serviceproducenten

- anställer ledarna,
- ansvarar för verksamhetsmaterial och försäkringar,
- fakturerar vårdnadshavarna för barnens verksamhetsavgifter och
- informerar vårdnadshavarna och skolorna om verksamheten inom den egna enheten samt
- ansvarar för att verksamheten är i enlighet med den av nämnden för fostran och undervisning godkända verksamhetsplanen.

5. SAMARBETE OCH INFORMATION

Förvaltningen för den grundläggande utbildningen utarbetar alla meddelanden och blanketter som gäller morgon- och eftermiddagsverksamheten. Informeringen sker huvudsakligen via stadens webbplats

www.vaasa.fi/morgon-och-eftermiddagsverksamhet/ och Wilma. Ledarna vid enheterna inom morgon- och eftermiddagsverksamheten svarar för enheternas egna meddelanden till skolorna och hemmen.

5.1 Samarbete med hemmen

Morgon- och eftermiddagsverksamheten ska stöda skolans fostrande arbete. Barnens vårdnadshavare bär det främsta ansvaret för barnets fostran, ledarnas ansvar är yrkesmässigt. Ledarnas arbete följer principen om fostrarsamverkan, vilket innebär att de som professionella fostrare förbinder sig att tillsammans med vårdnadshavarna stöda barnens uppväxt, utveckling och lärande. Stödandet av hemmens och skolans fostrande arbete förutsätter samarbete som bygger på ömsesidig respekt och jämlikhet. Vårdnadshavarna uppmuntras att delta aktivt.

I början av verksamhetsperioden ordnas ett föräldramöte eller enskilda samtal för vårdnadshavarna och på våren diskuteras verksamhetsresultaten och barnets utveckling. Verksamhetsenheterna delar under höst- och vårterminen ut meddelanden till hemmen. I november-december skickar den grundläggande utbildningen ut en enkät för respons på verksamheten via Wilma.

5.2 Samarbete med skolan

Samarbetet mellan skolan och enheten för morgon- och eftermiddagsverksamheten är nödvändigt med tanke på verksamheten. Samarbetet förutsätter ett aktivt grepp från ledarna mot skolan. Informationsgången underlättas om parterna (rektorn, lärarna och ledarna) känner varandra och träffas regelbundet. Det är speciellt viktigt att ledarna meddelas om ändringar i skolans arbetsdagar.

Andra samarbetsformer är bl.a. gemensamma föräldramöten eller utvecklingssamtal, sam användning av skolgångsbiträden, samarbete mellan elevvårdsteamet och ledarna inom morgon- och eftermiddagsverksamheten eller användning av skolans lokaler och utrustning.

I början av en ny verksamhetsperiod går skolan och ledarna tillsammans igenom bl.a. samarbetsformer, informationsärenden och introduktion. För personalen kan även gemensam utbildning ordnas under läsåret. Ledarna inom eftermiddagsverksamheten deltar vid behov i elevvårdsteamets möten. Skolan svarar vid behov för utdelningen av morgon- och eftermiddagsverksamhetens blanketter till vårdnadshavarna.

5.3 Yrkesövergripande samarbete

Morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen samarbetar med olika kommunala förvaltningar och aktörer. Målet är att utgöra ett stöd i vardagen för barnet och barnets familj samt lyfta fram olika stödåtgärder i ett så tidigt skede som möjligt. Inom morgon- och eftermiddagsverksamheten eftersträvar man ett så brett yrkesövergripande samarbete som möjligt för att trygga barnets välbefinnande.

När ett barn övergår till morgon- och eftermiddagsverksamhet som ordnas av en annan utbildningsanordnare, ska den tidigare utbildningsanordnaren trots sekretessbestämmelserna utan dröjsmål överlämna uppgifter som är nödvändiga med tanke på ordnandet av verksamheten. Motsvarande uppgifter kan också ges på den nya utbildningsanordnarens begäran (lagen om grundläggande utbildning 40 § 2 mom. 642/2009).

Elevvården har i uppgift att ha hand om barnets helhetsmässiga välbefinnande. Det är viktigt att skolans undervisningspersonal, personalen inom eftermiddagsverksamheten och elevvården vid behov samarbetar i naturlig samverkan kring barnets dagliga helhet. Morgon- och/eller eftermiddagsverksamheten är en

väsentlig del av skolans vardag och ledarna en del av skolgemenskapen.

Ledarna har möjlighet att konsultera skolkuratorerna, skolpsykologerna och speciallärarna i allmänna ärenden som gäller en grupp. Ledarna inom eftermiddagsverksamheten kan vid behov delta i skolans allmänna elevvårdsarbete. Samarbete i ärenden som gäller en enskild elev förutsätter alltid vårdnadshavarens samtycke.

Personer som ansvarar för den grundläggande utbildningen och elevvården kan, till personer som ansvarar för morgon- och eftermiddagsverksamheten, med vårdnadshavarnas tillstånd överlåta uppgifter som är nödvändiga för att verksamheten ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

6. PERSONAL

I enlighet med 48 e § i lagen om grundläggande utbildning ska det i morgon- och eftermiddagsverksamheten med beaktande hur verksamheten är ordnad finnas ett tillräckligt antal yrkeskunniga ledare. I en grupp för morgon- och eftermiddagsverksamhet ska det finnas en ledare som uppfyller behörighetsvillkoren per 15 elever inom den allmänna undervisningen som samtidigt är närvarande.

Vid bedömningen av personalens behörighet iakttas statsrådets förordning (115/2004). Av personalen förutsätts engagemang, känslighet och förmåga att reagera på barnens känslor och behov. Att leda en grupp förutsätter ett planerligt arbetsgrepp och förmåga att verka självständigt som en ansvarsfull vuxen i gruppen.

Personalen inom morgon- och eftermiddagsverksamheten får inte röja sekretessbelagda uppgifter om barnen eller deras vårdnadshavare eller överlåta sekretessbelagda dokument till utomstående.

6.1. Ledare

Om behörighetsvillkoren för ledare inom morgon- och eftermiddagsverksamheten bestäms i statsrådets förordning om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet (986/1998), till vilken har fogats bestämmelser om behörighetsvillkoren för ledare i morgon- och eftermiddagsverksamheten (115/2004 9 a §). Av personalen förutsätts att ett intyg uppvisas enligt lagen 504/2002 om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn. Utbildningsstyrelsen följer hur behörighetskraven förverkligas.

Behörig att arbeta som ledare är en person

- 1) som har avlagt för uppgiften lämplig högskoleexamen, examen på institutnivå, yrkesinriktad grundexamen eller motsvarande tidigare studier, yrkesexamen eller specialyrkesexamen och som har i samband med utbildningen inhämtad eller genom erfarenhet visad förmåga att arbeta som ledare i en barngrupp eller
- 2) som har behörighet att ge klassundervisning, förskoleundervisning, specialundervisning eller ämnesundervisning eller verka som elevhandledare.

Ledarnas antal arbetstimmar byggs upp gruppsspecifikt enligt gruppstorlek och uppgifter. I skolornas egna morgon- och eftermiddagsverksamhetsenheter används utöver de egentliga ledarna skolgångshandledare som redan arbetar i skolorna genom att öka och anpassa deras arbetstid enligt behovet.

6.1.1 Ansvarig ledare

Den ansvariga ledaren svarar för den dagliga verksamheten tillsammans med övriga ledare, praktikanter och studerande. Den ansvariga ledaren har huvudansvaret för barngruppen, uppgörandet av planer och ledningen av verksamheten. Den ansvariga ledaren sköter kontakten till förvaltningen för den

grundläggande utbildningen, hemmen och skolan i samarbete med övriga ledare.

6.2 Introduktion och utbildning för ledare

Syftet med utbildningen är att upprätthålla och utveckla kvaliteten på verksamheten. I mån av möjlighet ordnas en introduktionsutbildning för personalen i början av verksamhetsperioden och under läsåret 1-2 fortbildningsdagar som vårdnadshavarna meddelas om i god tid. Under utbildningsdagarna sköter vårdnadshavarna själva barnets vårdarrangemang.

Därtill har ledarna inom morgon- och eftermiddagsverksamheten möjlighet att delta i olika personalutbildningar som ordnas under läsåret och i utbildningstillfällen som samarbetsparterna ordnar. Det är viktigt att serviceproducenternas ledare deltar i utbildningen så att verksamheten kan förenhetligas

7. BUDGET

Utöver de lagstadgade verksamhetsavgifterna får kommunen en statsandel för de kostnader som morgon- och eftermiddagsverksamheten medför i enlighet med lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Inom ekonomin för verksamheten iaktas en sparsam linje i enlighet med de anvisningar som staden godkännt. För materialanskaffningarna får enheterna varje kalenderår ett separat överenskommet eurobelopp per barn som deltar i verksamheten. Serviceproducenterna får ett verksamhetsbidrag som även omfattar ett materialbidrag per elev.

8. SÄKERHETS- OCH RÄDDNINGSPLAN

För eftermiddagsverksamheten ska det finnas en säkerhets- och räddningsplan. Vid verksamhet som ordnas på skolan ingår eftermiddagsverksamhetens säkerhets- och räddningsplan i skolans säkerhets- och räddningsplan och den uppdateras varje läsår. För uppdateringen svarar rektorn. Rektorn ser även tillsammans med koordinatören som ansvarar för verksamheten till att ledarna känner till planen samt att vårdnadshavarna får den information de behöver. Ledarna som deltar i verksamheten ska sätta sig in i de enhetsspecifika anvisningarna och säkerhets- och räddningsplanerna. Ledarna sköter handledningen av barnen. Vid verksamhetsenheterna bör man även fästa särskild uppmärksamhet vid säkerheten utomhus och övervakningen av barngruppen.

I fråga om verksamhet som ordnas i serviceproducenternas egna lokaler, är det serviceproducenten som bär ansvaret för att uppgöra en säkerhets- och räddningsplan. Vid behov kan räddningsverket konsulteras när planerna görs upp. Serviceproducenten sänder på begäran planerna i fråga till undervisningssektorn.

Rektorn informerar ledarna för de grupper som verkar i skolans lokaler och ledarna för grupper som verkar i serviceproducenters egna lokaler om hur de ska agera i farliga och hotfulla situationer och efter det.

9. UTVÄRDERING OCH UPPFÖLJNING AV MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHETEN

9.1. Utvärdering

Enligt 21 § i lagen om grundläggande utbildning ska utbildningsanordnaren delta i extern utvärdering av verksamheten. Uppföljningen av morgon- och eftermiddagsverksamheten är sådan utvärdering enligt 48 c § i lagen om grundläggande utbildning. Enligt lagen är de kommuner som ordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet för elever enligt lagen om grundläggande utbildning skyldiga att delta i

Utbildningsstyrelsens nationella uppföljningsenkät.

Förutom den nationella uppföljningen utvärderas verksamheten med hjälp av en nöjdhetsenkät som utförs bland vårdnadshavarna på hösten. Utvärderingsresultaten används vid planeringen av verksamheten under följande verksamhetsperiod. Övrig respons som erhålls under läsåret beaktas alltid vid planeringen och utvecklingen av verksamheten.

De parter som ordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet utvärderar även själva sin verksamhet i enlighet med verksamhetsplanen.

Anordnarna av eftermiddagsverksamhet informerar om sina utvärderingsresultat enligt den egna planen och undervisningssektorn får även tillgång till dem. På basis av utvärderingsresultaten utvecklar grupperna sin verksamhet så att den så bra som möjligt motsvarar kundernas behov och önskemål. Varje part som ordnar eftermiddagsverksamhet eller verksamhetsanordnarens alla grupper utarbetar årligen en verksamhetsberättelse som de tillställer serviceplaneraren.

9.2. Uppföljning och statistik

Förvaltningen för den grundläggande utbildningen samlar i september och januari in statistikuppgifter av enheterna inom morgon- och eftermiddagsverksamheten.

Statistikuppgifterna för morgon- och eftermiddagsverksamheten ska årligen meddelas till Utbildningsstyrelsen enligt situationen 20.9. Även vårterminens kontrolluppgifter enligt situationen 20.1 insamlas. Under läsåret samlar förvaltningen för den grundläggande utbildningen vid behov in uppföljningsuppgifter om t.ex. antalet barn som deltar i verksamheten, kostnaderna och utfallet av arbetstimmar.

10. MARKNADSFÖRING

Inom morgon- och eftermiddagsverksamheten får inga reklamer, broschyrer eller annat reklammaterial, och inte heller särskilt världsåskådningsmaterial eller konfessionellt material delas ut, hållas framme eller finnas tillgängligt.

11. AVTAL MED SERVICEPRODUCENTERNA

Med serviceproducenterna uppgörs årligen avtal om anordnande av morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Avtalet gäller eftermiddagsverksamhet i enlighet med 8 a kap. 48 b § (2003/1136) i lagen om grundläggande utbildning som serviceproducenten ordnar efter skoldagen för elever i åk 1 och 2 samt för barn som fått beslut om specialundervisning.

Den dagliga verksamhetstiden för eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen (i medeltal 4 h/dag) är kl. 12.00-16.00. För ett mer omfattande genomförande av verksamheten svarar serviceproducenten. En grupp kan bildas om minst 10 barn anmäls till verksamheten under ansökningstiden.

Barnets vårdnadshavare betalar en månadsavgift som godkänts av nämnden för småbarnsfostran och grundläggande utbildning direkt till serviceproducenten. Staden betalar månadsavgiften för de barn som beviljats befrielse från avgiften av nämnden för fostran och undervisning direkt till serviceproducenten.

Staden betalar månadsavgiften. Beslut om avgiftsbefrielse fattas av Vasa stads grundläggande utbildning.

Serviceproducenten ser till att verksamheten är ändamålsenlig i fråga om kvalitet och mål. Serviceproducenten genomför samarbetet med hemmen och skolan på det sätt som överenskommits i verksamhetsplanen.

Som serviceproducent godkänns en registrerad förening/organisation eller en privat företagare. Serviceproducenten ska ha en ansvarsförsäkring för den här verksamheten.

Serviceproducenten ansvarar för arbetsgivarskyldigheterna för sina ledare och ser till att ledarna på dess lönelistor har behörighet enligt förordningen och kan uppvisa ett straffregisterutdrag enligt lag 504/2002. Ledarna deltar i stadens gemensamma ledarträffar och utbildningar.

Serviceproducenten ordnar verksamheten endera i egna lokaler eller i stadens lokaler som är tillräckligt stora och säkra sett till barngruppens storlek. Om serviceproducenten använder skolans lokaler, ska detta överenskommas med skolans rektor.

Staden ger serviceproducenten ett bidrag för utgifterna inom morgon- och eftermiddagsverksamheten. Nämnden för fostran och undervisning beslutar varje kalenderår om beloppet och betalningsgrunderna för bidraget. Staden har rätt att övervaka verksamheten enligt avtalet och verksamhetens kvalitet på basis av gemensamt överenskomna principer.

12. VERKSAMHETSPLANENS IKRAFTVARANDE

Denna verksamhetsplan träder i kraft 1.8.2025 och gäller tills vidare. Verksamhetsplanen kan justeras under verksamhetsperioden om förändringar i den egentliga verksamheten, i lagen eller inom organisationen förutsätter det. Ändringarna behandlas i nämnden för fostran och undervisning.

Lagar, förordningar och planer som reglerar morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen

- Lagen om grundläggande utbildning
- Utbildningsstyrelsen: Grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen 2011, Ändringar 2025
- Statsrådets förordning om behörigheten för ledare inom morgon- och eftermiddagsverksamheten i enlighet med lagen om grundläggande utbildning
- Barnskyddslagen
- Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) 5 § 3 a (1137/2003)
- Lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) 2 § 2 mom. (1138/2003)
- Socialvårdslagen
- Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda
- Kvalitetskriterier